

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2023. október 16.

1. A német kormány egyszerűsítene a kitoloncolásokat

A 2023. október 8-i tartományi parlamenti választásokat és a Hamász Izraelre mért támadását követően, valamint az utóbbi időben a szélsőjobboldali AfD által elért választási sikerek miatt, a szövetségi kormány elszánta magát menekültpolitikájának megreformálására. A kormánykoalíció vezetői múlt hét szerdán tíz intézkedésről állapodtak meg a származási országokba való visszatoloncolások megkönnyítése érdekében, amelyhez Nancy Faeser (SPD) szövetségi belügyminiszter be is nyújtotta a törvényjavaslatot. Ezen migrációs csomag két részből áll: Egyrészt gyorsítani kell az elutasított menedékkérők kitoloncolását, másrészt meg kell könnyíteni a befogadott menedékkérők munkaerőpiachoz való hozzáférést. A tervezet ennek fényében messzemenő változásokat irányoz elő. Meghosszabbodna például az az időtartam, amely alatt a Németország elhagyására kötelezett menedékkérőket ún. „kilépési őrizetben” – például egy repülőtér tranzitónájában – tarthatnák. Az ilyen fogvatartás maximális időtartama jelenleg 10 nap, ezt emelné a szövetségi kormány 28 napra. Könnyebbé tennék továbbá a bűnözők, embercsempészek és bűnszervezetek tagjainak kitoloncolását is. Azokat, akiket például legalább egyéves szabadságvesztésre ítélték, a jövőben egy ún. „különleges kitoloncolási érdekre” hivatkozva könnyebben ki lehetne utasítani Németországból. Bűnszervezetek tagjai esetében a kitoloncolásnak pedig már akkor is lehetségesnek kell majd lennie, ha a bűnszervezetben való tagság bizonyított. A tervezet értelmében továbbá több hatáskört kapnának a hatóságok a menekültek személyazonosságának megállapítására is. A tervek szerint az illetékeseknek lehetőségük lenne bizonyos lakásokban az adathordozók és dokumentumok átvizsgálására, illetve a beutazási és tartózkodási tilalom megsértése a jövőben a kitoloncolásig tartó őrizetbe vétel alapjává válik. Szigorodnának ezen felül azok a szabályok is, amelyek szerint a menedékkérőket tájékoztatni kell a tervezett kitoloncolásról. Ennek oka, hogy a statisztikák szerint Németországban háromból két kitoloncolás sikertelen. Annak érdekében, hogy az elutasított menedékkérők ne tudják megúszeni a kitoloncolást, illetve ne próbáljanak ellenállni annak, a szövetségi kormány azt tervezi, hogy eltekint a három hónapos értesítési kötelezettségtől, ha az elutasított menedékkérőket már több, mint egy éve megtűrték Németországban (kivételt képeznek ez alól a tizenkét év alatti gyermeket nevelő családok).

A kitoloncolási szabályok számos tervezett szigorítása mellett azonban a szövetségi kormány a menedékkérők munkavállalási tilalmát is enyhíteni kívánja. A jelenlegi szabályozás értelmében a menekült státuszért folyamodók Németországba érkezésük után három hónapig egyáltalán nem végezhetnek jövedelemszerző tevékenységet. Ezt követően is csak azok kezdenek el dolgozni, akiknek nem kötelező befogadóközpontokban élni. A többieknek viszont csak kilenc hónap elteltével engedélyezik a munkavállalást, de azt is mindössze az első befogadó intézményben. Ezért a szövetségi kormány most ezt a várakozási időt kívánná hat hónapra rövidíteni. Könnyítést kapnának

továbbá azok is, akik képzésben vesznek részt és Németországban élnek, valamint megtűrt státusszal rendelkeznek. Egyes csoportok számára azonban továbbra is szigorú munkavállalási tilalom marad érvényben. Azok, akik biztonságos származási országból érkeznek, azaz akiket valószínűleg a későbbiekben úgymint kitoloncolnak, nem vállalhatnak munkát. A belügyminiszter tervei szerint ez azokra is vonatkozik majd, akik szándékosan eltitkolták személyazonosságukat, vagy akiknek a menedékkérelmét már jogerősen elutasították.

Mindezen tervek fényében Olaf Scholz (SPD) kancellár korábban meghirdetett Németország-Paktumjának értelmében múlt hét péntek este egyeztetésre hívta a Kancellári Hivatalba Friedrich Merzet, az ellenzéki CDU pártelnökét és frakcióvezetőjét, valamint a 16 tartományt képviselő Hendrik Wüstöt (CDU) Észak-Rajna-Vesztfália, és Stephan Weilt (SPD), Alsó-Szászország miniszterelnökeit. A találkozót mindegyik fél konstruktívnak nevezte, kihangsúlyozva, hogy álláspontjaik közeledtek egymáshoz.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. Betiltják a Hamász németországi tevékenységét

A Bundestag, a 2023. október 7-én Gázából indított Hamasz támadást követően kifejezte teljes szolidaritását Izrael mellett, és elfogadta a kormánypártok és a CDU/CSU közösen benyújtott javaslatát, amelynek értelmében betiltják a Hamász és a Samidoun palesztin szervezet németországi működését. Ezen tiltásoknak két formája különböztethető meg Németországban. Az egyik az ún. „szervezeti tilalom” célja az egyesület teljes feloszlása. Ez olyan bel- és külföldi egyesületek esetében lehetséges, amelyeknek Németországban kimutatható alstruktúrájuk van. Ilyen teljes betiltást alkalmaznak most a Samidoun csoport ellen, amely a közelmúltban Berlinben olyan tüntetéseket szervezett, amelyeken antiszemita és uszító jelszavakat skandáltak. Az olyan külföldi szervezetek esetében, amelyek azonban nem rendelkeznek átlátható és állandó németországi struktúrákkal, a német egyesületi jog szerint úgynevezett „tevékenységi tilalom” vezethető be, ami most a Hamász esetében meg is történt. Utóbbira 2014-ben Thomas de Maizière (CDU) szövetségi belügyministersége alatt volt példa, amikor az Iszlám Állam németországi tevékenységének megakadályozása érdekében rendeltek el tevékenységi tilalmat.

Olaf Scholz (SPD) kancellár a Bundestag előtti beszédében üdvözölte az öt német párt közös nyilatkozatát és hangsúlyozta, hogy *„A gyűlöletet és az uszítást nem hagyjuk tétlenül. Az antiszemitizmust nem tűrjük”*. A kancellár ezenfelül kiemelte Németország közvetítő szerepének fontosságát a konfliktus de-eszkalációjának elősegítése érdekében. Emiatt azonnali konzultációt kezdeményez az egyiptomi elnökkel, al-Sisivel, valamint a török elnökkel, Recep Tayyip Erdoğannal is. Mindezeket túl múlt héten fogadta Katar emíriójét, valamint találkozni fog a jordán uralkodóval is. Ezzel párhuzamosan a Szövetségi Védelmi Minisztérium azt is bejelentette, hogy Németország kész két Heron TP típusú izraeli felderítő drónt - melyeket korábban a Bundeswehr számára rendeltek - a harcok támogatása érdekében átadni az izraeli hadseregnek.

A Bundestag képviselői továbbá követelték a szövetségi kormánytól a gázai övezetnek nyújtott korábbi támogatások újbóli felülvizsgálatát, hangsúlyozva, hogy az ellenőrzések befejezéséig az övezetben csak humanitárius segítségnyújtás legyen lehetséges az alapvető igények kielégítése céljából.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Az első német-francia közös kihelyezett kormányülés

Első alkalommal került sor német-francia közös kihelyezett kormányülésre, amelyet Emmanuel Macron, francia elnök és Olaf Scholz (SPD) kancellár azért hoztak létre, hogy egy új formátum keretein belül tölthessék meg új lendülettel az elmúlt időszakban kevésbé harmonikus német-francia kapcsolatokat. A múlt hét hétfő délutántól kedd délig tartó kabinetülésein Scholz és Macron, valamint a két kabinet miniszterei között intenzív megbeszélés zajlott világpolitikai, európai, valamint specifikusabb témákról, mint például a klímaváltozás megállítása és a mesterséges intelligencia használata. A most életre hívott formátum, amelyre minden évben, felváltva Németországban és Franciaországban kerül majd sor, azért is számít unikumnak, mert bár mindkét ország folytat kormányközi konzultációkat más országokkal, illetve már régóta rendszeresek a német-francia kabinetülések, azonban az, hogy a két kormány két napra együtt vonul vissza, hogy bizonyos témákat közösen vitassanak meg, teljesen új. Mindazonáltal a felek előzetesen hangsúlyozták, hogy a két ország közötti vitákat – például a közös katonai projektek vagy az EU új villamosenergia-piaci tervezete körüli konfliktusokat – nem a mostani megbeszéléseken kívánták megoldani. A találkozó elsősorban az ismerkedésről, valamint a közös ötletelésről szólt.

Az ülés előtti és utáni sajtótájékoztatókon Macron és Scholz is kiemelte a német-francia kapcsolatok jelentőségét Európa számára, valamint hangsúlyozták, hogy bár vannak különbségek az eszközökben, amelyekkel a kitűzött célokat el akarják érni, viszont a végcélokban teljes egyetértés van Németország és Franciaország között.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Palesztin-párti tüntetések Németországban

Sok más európai nagyvároshoz hasonlóan több németországi városban is palesztin-párti tüntetéseket szerveztek. A rendőrség a hétvége előtt és folyamán több demonstrációt is betiltott biztonsági aggályok, illetve antiszemitizmus megjelenésének lehetősége miatt. Emellett Németország-szerte izraeli zászlókat loptak el középületekről, égettek el, valamint Dávid-csillagokat ragasztottak házakra.

Berlinben a hétvége folyamán a rendőrségnek a tiltások ellenére is többször be kellett avatkoznia, mert tömegek gyűltek össze tüntetni. Így például múlt hét vasárnap, amikor is a rendőrség becslése szerint mintegy 1000 ember jelent meg Berlin egyik fő terén, a Postdamer Platzon, hogy kiálljon Palesztina mellett. Sokan közülük palesztin zászlókat és Izraelt bíráló plakátokat vittek magukkal. Frankfurtban pedig ideiglenesen letartóztatták a múlt hét szombatra tervezett és a város vezetése által betiltott Izrael-ellenes tüntetés szervezőjét. A helyi rendőrség szóvivője elmondta, hogy az asszony egy élőben közvetített sajtónyilatkozatában tagadta és bagatellizálta a Hamász múlt hétvégi mérsárlásait, ami miatt vizsgálat folyik ellene annak megállapítására, hogy tette népfelbujtásnak minősül-e. A tiltás ellenére azonban itt is közel 600 palesztin-párti tüntető gyűlt össze. Düsseldorfban – bár engedélyek mellett – is több százan tüntettek Izrael ellen és a Gázai övezetben élő palesztinok mellett.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Újabb német fegyverszállítások Ukrajnának a beálló téli időszak előtt

Boris Pistorius (SPD) szövetségi védelmi miniszter az ún. Ramstein-formátum 16. ülése előtt, múlt hét szerdán Brüsszelben bejelentette, hogy Németország a kritikus infrastruktúrák védelme érdekében és további katonai támogatásként légvédelmi rendszerek, harckocsik és löszerek széleskörű szállításával akarja katonailag átsegíteni Ukrajnát a közeledő téli időszakon. A második Patriot légvédelmi rendszer, amelyre a szövetségi kormány már két héttel ezelőtt ígéretet tett Ukrajnának, egy vezérlő-állomás és a radarberendezés mellett további nyolc indítóállást és több mint 60 célkövető rakétát tartalmaz majd. Emellett Németország októberben három Gepard típusú önjáró légvédelmi gépágyút és további Iris-T rendszereket is szállít: egy harmadik Iris-T SLM-et irányítható rakétákkal közepes hatótávolságra, valamint egy második Iris-T SLS-t rövid hatótávolságra, szintén irányítható rakétákkal. A közel egymilliárd euró értékű légvédelmi rendszereken túl Németország egy több, mint 20 millió euró értékű, járművekből, fegyverekből és személyes felszerelésekből álló katonai csomagot is összeállít az ukrán különleges erők számára. Ennek köszönhetően a következő hetekben további tíz Leopard 1A5 harckocsi, 15 páncélozott szállítójármű és közel 20 páncélozott egészségügyi jármű érkezik majd Ukrajnába.

A bejelentés során Pistorius hangsúlyozta, hogy Németország továbbra is azzal fogja Ukrajnát támogatni, amire a leginkább szüksége van, tehát légvédelemmel, löszerekkel és tankokkal, éreztetve, hogy vadászrepülőgépek és a Taurus rakéták szállításában továbbra sem érdekelt a német kormányzat.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. Komoly recesszióban a német gazdaság

A gazdaságkutató intézetek után a szövetségi kormány is változtatott gazdasági előrejelzésén. A 0,4%-os növekedéssel számoló tavaszi előrejelzést most lefelé korrigálta a kormányzat, -0,4%-os gazdasági teljesítménycsökkenést prognosztizálva a 2023-as évre. Ezzel együtt a 2024. évi előrejelzést is enyhítette a Szövetségi Gazdasági Minisztérium: 1,6%-os növekedés helyett 1,3%-kal számolnak.

Robert Habeck (Zöldek) szövetségi pénzügyminiszter az előrejelzést bemutató sajtótájékoztatón több tényezőt is említett a recesszió okaként: az energiaár-válság utóhatásait, az Európai Központi Bank inflációellenes intézkedéseit, valamint a gyengélkedő világgazdaságot. Fő okként azonban továbbra is az Ukrajnával szembeni orosz agressziós háború következményeit nevezte meg Habeck. A miniszter hangsúlyozta továbbá: „Elértük a mélypontot, elhagytuk a szakadékot, és most már felfelé vezet az út.” Habeck kiemelte ezen kívül, hogy Németországnak a recesszióból való minél előbbi kilábalás érdekében meg kell küzdenie a strukturális problémákkal, és ehhez csökkentenie kell a bürokráciát, vonzóvá kell tennie az országot a külföldi szakemberek számára, valamint tovább kell ösztönöznie a befektetéseket.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Aktualitások

A második világháború alatt a nemzetiszocializmussal szembeni ellenállásban tevékenykedő Scholl testvérek körüli csoport bátor tettei és megrázó sorsa révén méltán szerves része a német emlékezetkultúrának. **Dr. Klaus-Rüdiger Mai**, író és publicista legújabb, **A szabadság rövid nyara** című művében, amelyet **2023. október 18-án 18.00 órától az MCC Debreceni Képzési Központjában, majd 2023. október 19-én 17.00 órától az MCC Miskolci Képzési Központjában** mutat be, erről értekezik.

További információ és regisztráció a debreceni rendezvényhez [itt](#).

További információ és regisztráció a miskolci rendezvényhez [itt](#).

A tudomány szabadsága – a sajtószabadsággal és a véleménynyilvánítás szabadságával együtt – a német Alaptörvény 5. cikkében, az Európai Unió Alapjogi Chartájában és az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányában is szerepel. Ennek ellenére napjainkban a tudományos szabadság határai mégis gyakran vita tárgyát képezik. Hol vannak tehát a tudomány szabadságának határai és ki határozza meg azokat? Miért van erről egyre több vita Németországban annak ellenére, hogy az Alaptörvény is rögzíti azt? Ezen kérdéseket világította meg német perspektívából Dr. Sandra Kostner, a Schwäbisch Gmünd-i Egyetem Interkulturalitás és integráció mesterképzésének ügyvezetője, a Tudományos Szabadságért Hálózat kezdeményezője és elnöke az MCC Podcast legújabb részében.

A podcast meghallgatásához kattintson az [MCC Youtube-csatornájára](#).

A Nyugat a saját kettős mércéje miatt vall kudarcot a jelenlegi válságokkal szemben? Mennyire egységes az állítólagos egység, ha a nemzeti érdekekről van szó? Ezekre a kérdésekre válaszolt Prof. Dr. Susanne Schröter, etnológus, iszlámkutató és a frankfurti Globális Iszlám Kutatóközpont (FFGI) igazgatója, a frankfurti Goethe Egyetem tanára, a Republik21 - R21 polgári politikai thinktank egyik alapítótagja, valamint Intézetünk volt előadója.

A podcast meghallgatásához kattintson az [MCC Youtube-csatornájára](#).

Boris Palmer, Tübingen egyetemi városának főpolgármestere Németország egyik legismertebb és legsikeresebb, de egyben legvitatottabb polgármestere. Ebben az MCC Podcast adásban nem csak Palmer magyarországi tartózkodásáról szerzett benyomásairól tudhatnak meg többet, hanem Palmer önkormányzati politikájának részleteiről és az aktuális németországi politikai fejleményekről alkotott véleményéről is hallhatnak.

A podcast meghallgatásához kattintson az [MCC Youtube-csatornájára](#).

Cikk- és interjúajánló

A Kossuth Rádió Jó reggelt Magyarország c. műsorában kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter nyilatkozott a lengyel választások várható eredményéről.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Mediaklikk honlapjára](#).

Henry Kissinger volt amerikai külügyminiszter a migrációs politika következményének tartja, hogy a Hamász hívei Izrael ellen tüntetnek Németországban. Többek között erről nyilatkozott a Kossuth Rádió Jó reggelt Magyarország c. műsorában.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Mediaklikk honlapjára](#).

Dobrowiecki Péter a lengyelországi választások kapcsán a Magyar Nemzetnek adott interjújában kifejtette, hogy ugyan a PiS megőrizte vezető helyét, ugyanakkor a Konföderáció jelentős visszaesése reális kormányzási alternatíva nélkül hagyja a PiS-t.

A teljes interjú elolvasásához kattintson a [Magyar Nemzet honlapjára](#).

Dobrowiecki Péter, a Magyar-Német Intézet kutatásvezetője az M1 Világ c. műsorában a lengyel választásokkal kapcsolatban úgy vélekedett, a népszavazási kérdések "egyértelműsége" tolhatja meg a Jog és Igazságosság szekerét.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson az M1 [Youtube-csatornájára](#).

A Mandiner magazin legújabb podcastjának vendége kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter volt, aki a lengyel választások előzményeiről és kilátásairól, valamint a választási kampányról osztotta meg gondolatait.

A teljes beszélgetés meghallgatásához kattintson a Mandiner [Youtube-csatornájára](#).

Bild című lap által közzétett felmérés szerint előrehozott választást szeretne a németek nagy része. A német koalíciós kormány támogatottságáról Bauer Bence, Intézetünk igazgatója adott interjút az Inforádióknak.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson az [MCC honlapjára](#).

Az utóbbi években egy kisebb megyeszékhelynyi német állampolgár települt már át Magyarországra – mondta a Demokratának Bauer Bence, Intézetünk igazgatója.

A teljes interjú elolvasásához kattintson a [Magyar-Német Intézet honlapjára](#).

Egyértelmű, hogy a kormánypártokat - a CDU és a CSU-t - megerősítették mindkét tartományban, ám az is beszédes, hogy az AfD előretört és Hessenben már a második helyen szerepel,

Bajorországban pedig a harmadikon. Főként a migrációkritikus kijelentéseivel tudta ezt elérni" - mondta az InfoRádióban Bauer Bence, Intézetünk igazgatója.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson az [Infostart honlapjára](#).

Erős jobbratolódás történt Bajorországban és Hessenben. Bár maradnak a tartományi kormányok, de Olaf Scholzék kaptak egy nagy pofont a ciklus közepén. Bauer Bence, Intézetünk igazgatója a bajor és hesseni választásokat elemezte.

A teljes elemzés elolvasásához kattintson a [Mandiner honlapjára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter, Hámori Dávid

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hua